

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΛΕΡΑ

ΠΕΠΙΤΑ ΧΙΜΕΝΕΣ

[Συνέχεια]

— Και ἀν ἦτο εἰμαρμένον, ἔαν ἦτο μοιράζον; — διέκοψεν ἡ Πεπίτα. — Διατί δὲν ὑποκύπτετε, διατί ἀνθίστασθε ἀκόμη; Θυσιάσατε τὰ σχέδιά σας εἰς τὸν ἔρωτας μας. Μὴ δὲν ἔθυσιασα καὶ ἐγὼ πολλά; Ἀκόμη αὐτὴν τὴν στιγμήν, παρακαλοῦσα, ἀγωνίζομένη νὰ κατανικήσω τὴν περιφρόνησί σας, δὲν θυσιάζω τὴν φιλαυτίαν μου, τὴν ἀξιοπρέπειάν μου, καὶ τὴν φρόνησίν μου; Και ἐγὼ ἐπίσης νομίζω ὅτι σᾶς ἥγαπων πρίν ἡ σᾶς ἕδω. Τώρα σᾶς ἥγαπω ἔξι ὅλης καρδίας, καὶ ἀνευ ὑμῶν δὲν ὑπάρχει εὔτυχία δι' ἐμέ. Βέβαιον εἶναι ὅτι ἐν τῷ περιορισμένῳ πνεύματί μου δὲν δύνασθε νὰ εὕρητε ἀντιπάλους τόσον ἴσχυρούς, οἷς εὑρίσκω ἐγὼ ἐν τῷ ὑμετέρῳ. Οὔτε διὰ τῆς φαντασίας, οὔτε διὰ τῆς θελήσεως, οὔτε διὰ τῆς ἥγαπης καταρθώνων ν' ἀνυψωθῶ ἀμέσως πρός τὸν Θεόν. Οὔτε ἐκ φύσεως, οὔτε κατὰ θείαν χάριν ἀνέρχομαι, οὐδὲ τολμῶ νὰ ἐπιθυμήσω ὅπως ἀνέλθω εἰς τόσον ὑψηλὰς σφρίρας. Ἡ ψυχή μου ἐν τούτοις εἶναι πλήρης θρησκευτικῆς εὐλαβείας, καὶ γνωρίζω καὶ ἥγαπω, καὶ λατρεύω τὸν Θεόν, ἀλλὰ τὴν παντοδυναμίαν του βλέπω καὶ τὴν ἥγαθότητά του θαυματίω μόνον ἐν τοῖς ἔργοις, ἀτικά ἐξηλθον ἐκ τῶν χειρῶν του.

»Οὐδὴν φαντασία μου ἐπίσης κατορθοῦ νὰ συλλάβῃ τὰ ὄνειροπολήματα, ἀτικά μοὶ περιγράφετε. Και ὅμως ὄνειροπόλουν ἀνδρα τίνα, ὀρειστέρον, εὐφύεστερον ποιητικώτερον καὶ θελητικώτερον ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε ἀπαιτητῶν μοὶ, ἐραστὴν τινὰ μᾶλλον διακεκριμένον καὶ μᾶλλον τίμιον ὅλων τῶν ἐκ τοῦ χωρίου τούτου καὶ τῶν γειτονικῶν χωρίων θαυμαστῶν μου, ὅπως μὲ ἥγαπήσῃ καὶ ὅπως τὸν ἥγαπήσω καὶ ἐγὼ καὶ καταστήσω αὐτὸν ἀπόλυτον κύριόν μου. «Ο ἀνὴρ ἐκεῖνος, εἰσθε ὑμεῖς. Τὸ προγοσθάνθην ὅτε μὲ εἴπον ὅτι ἥλθατε εἰς τὸ χωρίον, τὸ ἀνεγνώρισα, ὅτε σᾶς εἶδον κατὰ πρώτην φοράν. 'Αλλ' ἐπειδὴ εἶναι τόσον ἥγονος ἡ φαντασία μου, ἡ ὑμετέρα εἰκὼν ἣν εἶχον χράξει ἐν τῷ πνεύματί μου, οὐδὲ μακρόθεν ἦτο ἀξία ὑμῶν. Και ἐγὼ ἐπίσης ἀνέγνωσα ιστορίας τινας καὶ ποιήματα, ἀλλὰ καὶ δι' ὅλων τῶν καλλονῶν ἢς ἔξι αὐτῶν διετήρησεν ἡ μνήση μου, οὐδέποτε κατώρθωσα νὰ ζωγραφίσω εἰκόνα τινα, ἢς ἡ ἀξία νὰ μὴ ἦν πολὺ κατωτέρη ἔκεινης ἢν διαβιλέπω καὶ ἀνακαλύπτω ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἡς σᾶς γνωρίζω. Τοιουτοτρόπως ὑπετάγην, ἡττήθην, ἔξεμηδενίσθην ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας. 'Εὖν ἦν ἔρως αὐτὸν τὸ ὄποιον λέγετε, τὸ νὰ ἀποθάνῃ τις ἐν ἔχυτι, ὅπως ζῇ ἐν τῷ ἥγαπωμένῳ ἀντικειμένῳ, ἀληθής καὶ νόμιμος εἶναι ὁ ἔρως ὁ ἐμός, διότι ἐγὼ ἀπέθανον ἐν ἐμοί, καὶ ζῶ μόνον ἐν ὑμῖν, καὶ δι' ὑμᾶς. 'Επειθύμησα νὰ ἀποδιώξω ἀπ' ἐμοῦ τὸν ἔρωτα τοῦτον, νομίζουσα αὐ-

τὸν κακῶς ἀνταμειβόμενον, καὶ δὲν ἥδυνθην. Ικέτευσα τὸν Θεὸν μετὰ πολλῆς ζέσεως ὅπως μὲ ἀπαλλάξῃ τοῦ ἔρωτος τούτου, καὶ μὲ φονεύση καὶ ὁ Θεὸς δὲν ἥθελησε νὰ μὲ εἰσακούσῃ. Ικέτευσα τὴν Παρθένον ὅπως ἀπαλεῖψῃ ἀπὸ τῆς ψυχῆς μου τὴν εἰκόνα σας, καὶ ἡ ικεσία μου δὲν ὑπῆρξεν ἀνωφελής. Ἐπηυχήθην ἀνάθημα πρὸς τὸν ὄμώνυμόν μου ἄγιον, ὅπως μὴ σκέπτωμαι δι' ὑμᾶς, εἰμὴν ὅπως ἐσκέπτετο ἔκεινος διὰ τὴν μακαρίαν αὐτοῦ σύζυγον τὴν Παναγίαν, καὶ ὁ ἄγιος δὲν μὲ ἔβοήθησε. Ήδουσα τοῦτο, ἔσχον τὸ θράσος νὰ ζητήσω παρὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅπως ἡττηθῆτε, ὅπως παραίτησητε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ γίνητε ιερεύς, ὅπως γεννηθῆτε ἐν τῇ καρδίᾳ σας ἔρως τοσοῦτον βαθὺς καὶ ισχυρός, ὃσον ἔκεινος ὅστις ὑπάρχει ἐν τῇ καρδίᾳ μου. Δὸν Λουδοβίκε μου, εἰπέτε μοι εἰλικρινῶς. Μήπως ὁ οὐρανὸς ἔκώφευσεν ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἐσχάτην ταύτην ικεσίαν μου; Η μὴ τυχὸν ὅπως ὑποδαυλίσῃ καὶ ὑποτάξῃ ψυχὴν μικρὰν καὶ τεθλιμμένην καὶ ἀσθενῆ, οἰση ἡ ἰδική μου, ἀρκεῖ μικρός τις ἔρως, καὶ ὅπως καθυποτάξῃ τὴν ὑμετέραν ψυχήν, φυλασσομένην καὶ περιφρουρημένην ὑπὸ τόσων ὑψηλῶν καὶ ισχυρῶν σκέψεων, χρειάζεται ἔρως ισχυρότερος, ὃν ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ἔμπνευσω, οὐδὲ εἰμαι ἀξία ὅπως συμμερισθῶ, οὐδὲκανὴ ὅπως τούλαχιστον τὸν ἐννόησω;

— Πεπίτα, ἀπήντησεν ὁ δόν Λουδοβίκος, ἡ ψυχή σας δὲν εἶναι μικρότερά τῆς ἰδικῆς μου, ἀλλὰ μόνον ἀπηλλαγμένη ὑποχρεώσεων, ἐνῷ ἡ ἰδική μου δὲν εἶναι. Ο ἔρως, ὃν μοὶ ἐνεπεύσατε εἶναι ἀπειρος ἀλλ' ἥγωνταις σαντάριον αὐτοῦ τὸ χρέος, αἱ ὑποσχέσεις, οἱ πόθοι ὀλοκλήρου τοῦ βίου μου, ἔτοιμοι νὰ πραγματοποιηθῶσι. Διατί δὲν μὴ σας τὸ εἶπω, ζήνει φίδιον νὰ σᾶς προσβάλω; 'Εὰν σεῖς μὲ ἥγαπατε δὲν ταπείνουσθε. 'Αλλ' ἐάν ἐγὼ ἐνδώσω εἰς τὸν ἔρωτά σας, ταπεινούμαι καὶ καταβίβαζομαι. 'Εγκαταλείπω τὸν Πλάστην χάριν τοῦ πλάσματος, καταστρέφω τὸ ἔργον τῆς σταθερᾶς μου θελήσεως, συντρίω τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ἡτίς ἐνυπῆρχεν ἐν τῇ καρδίᾳ μου, καὶ ὁ νέος ἄνθρωπος, ὃν ἀντὶ τοσούτου μόχθου εἶχον ἀναπλάσει ἐν ἐμοί, ἔξαφανίζεται, ὅπως ἀναγεννηθῇ ὁ ἄνθρωπος ὁ παλαιός. Διατί, ἀντὶ νὰ ταπεινωθῶ ἐγὼ μέχρι τῆς γῆς, μέχρι τοῦ ἡμετέρου αἰώνος, μέχρι τῆς διαφθορᾶς τοῦ κόσμου, ὃν πρὶν περιεφρόνησα, νὰ μὴ ἀνυψωθῆτε σεῖς μέχρις ἐμοῦ, διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ τούτου τοῦ ἔρωτος, ὃν τρέφετε δι' ἐμέ, ἀποστίλλουσα αὐτὸν πάσης σκωρίας; Διατί νὰ μὴ ἥγαπωμεθα τότε ζήνει αἰσχύνης, ζήνει ἀκυρώτητος, ἀσπίλως; 'Ο Θεός, διὰ τοῦ καθηκωτάτου καὶ ἐντονωτάτου πυρὸς τῆς ἥγαπης του, διεισδύει εἰς τὰς ἥγιας ψυχὰς καὶ πληροῖ αὐτὰς τοιουτοτρόπως, ώστε, ὅπως τὸ μέταλλον τὸ ἔξερχόμενον τοῦ χωνευτηρίου, χωρὶς νὰ παύσῃ τοῦ νὰ εἶναι τοιούτον, διαλάμψει καὶ ἀκτινοθολεῖ, καὶ εἶναι ὅλον διάπυρον, οὔτε καὶ αἱ τὴν σκιάνας, ζήνει τῆς μεσολαβήσεως τῶν αἰσθήσεων. 'Αλλὰ ζῶσα, δὲν δύναμαι. 'Αγαπῶ ἐν ὑμῖν, οὐ μόνον τὴν ψυχήν, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα, καὶ τὴν σκιάναν τοῦ σώματος, καὶ τὴν ἀντανάκλασιν αὐτοῦ

ταῖς σῇ, ὅτε ἔλλητον τὸν ἄποτελεῖ τὸν δὸν οὐδοῦτον δὲ Βέργας· τὸν ἥχον τῆς φωσας, τὰς κινήσεις σας, τὸν τρόπον βηματισμοῦ σας, καὶ δὲν ἡξεύρω τί λο ἀκόμη νὰ εἴπω. Ἐπαναλαμβάνω δὲ πει νὰ μὲ φονεύσητε, Φονεύσατέ με, τοῦ οἴκου. "Οχι! δὲν εἴμαι χοιστιανή, αἱ θλιστικὴ εἰδωλολάτρις.

Ἐνταῦθα ἡ Πεπίτα ἔκαμε μακρὰν παῦ. Τὸν Λουδοῦτον δὲν ἡξεύρε τί εἴσιν παῖς. Τὰ δάκρυα ἔβρετα, ειδὲς τῆς Πεπίτας, ἡτις ἡξεύρθησε μετὰ λυγμῶν.

Τὸ ἡξεύρω, σεῖς μὲ περιφρονεῖτε, καὶ μνετε καλῶς. Διὰ τῆς δικαίας ταύτης οὐδοῦσες θὰ μὲ φονεύσητε καλλίτε. Η δὲν ἔγχειριδίου, χωρὶς νὰ κηλισητε δὲν αἴματος τὴν χεῖρα καὶ τὴν εἰδησίν σας. Χαίρετε. Θέλω νὰ σᾶς ιθερώσω τῆς μισητῆς παρουσίας μου. Ιρετε διὰ παντός.

Ταῦτα εἰπούσα ἡ Πεπίτα ἡγέρθη τοῦ χτός της, καὶ χωρὶς νὰ στρέψῃ ραλήν, ἔχαλλος, δὲν δρυπτικῶν βημῶν διηθύνθη πρὸς τὴν θύραν, ἡτις ἡεῖ τὰ ἐνδότερα δώματα.

Ο δὸν Λουδοῦτος ἡσθάνθη ἀκαταμάττε τινα τρυφερότητα, οίκτον τινα ὄφουν. Ἐφοβήθη μὴ φονεύθῃ ἡ Πεπίτα. ἡ κοκολούθησεν ὅπως τὴν συγκρατήσῃ, ἡ δὲν τὸ κατωρθωσεν. Ἡ Πεπίτα εἶχε θει τὴν θύραν. Ἡ θέα της ἔγχθη ἐν τοῦ σκότους. Συρόμενος δὸν Λουδοῦ, οίονει ὑπὸ τίνος ὑπερανθρώπου ζμεως, ὥθούμενος, δισπερ ὑπὸ τίνος ἀστού χειρός, εἰσῆλθεν ὅπισθεν τῆς Πεπίτας, ἐν τῷ σκοτεινῷ δωματίῳ.

*

**

Ο θάλαμος ἀπέμεινε κενός.

Ο χορὸς τῶν ὑπηρετῶν φαίνεται ὅτι εἶχε διαλυθῆ, διότι δὲν ἡκούετο οὐδὲ ὁ χρότερος θόρυβος. Μόνον ἐμορμύριζε ὑδωρ τῆς πηγῆς τοῦ κηπαρίου.

Οὐδὲ ἡ ἐλαφροτέρα πνοὴ ἀνέμου διέπτε τὴν γαλήνην τῆς νυκτὸς καὶ τὴν εὔιαν τῶν πέριξ. Διὰ τοῦ παραθύρου ἤρχετο τὸ ςρωμα τῶν ἀνθέων, καὶ τὸ τῆς σελήνης. Μετὰ μακρὸν χρόνον, δὲν Λουδοῦτος ἐνεφανίσθη ἐκ νέου, ἡξεύρετον τοῦ σκότους. Ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ἡτο ἔζωγραφημένη ἡ φοίκη, αὐτὴ να ἀπελπισία τοῦ Ιούδα.

Θη ἐπὶ τίνος ἔδρας. Ἐκάλυψε τὸν δι' ἀμφοτέρων τῶν συνεσφιγμένων τοῦ, ἐστήριξε τοὺς ἀγκῶνας τὸν γονάτων, καὶ παρέμεινε τοιούτοπλέον τῆς θημείας ςρας, βεβιαναχαριθόλως ἐντὸς ὠκεανοῦ πιελογισμῶν.

Τις ἡθελε τὸν ίδει, θὰ ὑπωπτεύετο χε φονεύσει τὴν Πεπίταν.

Ἡ Πεπίτα ἐν τούτοις ἐνεφανίσθη καν. Διὰ βραδέων βημάτων, μετ' ἔκφραβαθείας μελαχροίας, ἔχουσα τὸν ςωπὸν καὶ τοὺς ὄφαλμοὺς κύπτοντας δὲ τὸ ἔδαφος, ἔφθασε πλησίον τοῦ μέ-

ρους ἔνθα ἴστατο ὁ δὸν Λουδοῦτος, καὶ εἶπε τὰ ἔξης:

— Τώρα, καίτοι ἀργά, ἀναγνωρίζω ὀλόκληρον τὴν ποταπότητα τῆς καρδίας μου καὶ ὅλον τὸ ἀδικον τῆς διαγωγῆς μου. Οὐδὲν ἔχω πρὸς δικαιολόγησίν μου. Ἀλλὰ δὲν θέλω καὶ νὰ μὲ νομίσης μαλλον διεστραμένην τοῦ ὅτι εἴμαι. Ἰδέμην νομίσης ὅτι εἴχον προτεχνασθή, οὐδὲ προϋπολογίσει οὐδὲ προσχεδίσει νὰ σὲ καταστρέψω. Ναί, ἡτο σκληρὸν μέν, ἀλλ' ἀκούσιον τὸ κακούργημα μου· κακούργημα ἐμπνευσθὲν ἵσως ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς κολάσεως, ὅπερ μὲ κυριεύει.

— Μὴ ἀπελπίζεσαι, μηδὲ λιποῦ, πρὸς Θεοῦ. Δὲν πταίεις κατ' οὐδέν. Ἡτο ληρὸς· ἡ παραφροσύνη κατέλαβε τὴν εὐγενῆ σου ψυχήν. Τὸ ἀμάρτημά σου εἶνε πολὺ ἐλαφρόν: Τὸ ιδικόν μου εἶνε πολὺ βρού. φρικῶδες, ἐπαίσχυντον. Τώρα σοὶ ἀξιώσω ὀλιγώτερον παρό ποτε. Ὅπαγε· ἔγω τώρα σὲ παρακαλῶ νὰ ἀπέλθης. Ὅπαγε· μετανόσον. Ο Θεὸς θὰ σὲ συγχωρήσῃ. Ὅπαγε· καὶ ιερεύς τις ἀς σοὶ δώσῃ ἀφεσίν τῆς ἀμαρτίας σου. Καθαρὸς ἐκ νέου ἐκ τοῦ σφάλματος σου, ἐκπλήρωσον τὴν ἐπιθυμίαν σου καὶ γενοῦ λειτουργὸς τοῦ Ψίστου. Διὰ τῆς ἔργατικῆς καὶ ἀγίας ζωῆς σου, οὐ μόνον θὰ ἔξαλεψής καὶ τὰ τελευταῖχ ἵχνη τῆς πτώσεως ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ συγχωρήσῃς τὸ κακόν, τὸ δόπιον σοὶ ἔκαμα, θὰ ἐπιζητήσῃς παρὰ τοῦ οὐρανοῦ τὴν συγχωρήσίν μου. Οὐδεὶς δεσμὸς σὲ συνδέει μετ' ἐμοῦ. Καὶ ἀν υπάρχη τοιούτος, ἔγω τὸν διαλύνω καὶ τὸν διαρρηγνύω. Εἰσαι ἐλεύθερος· μοὶ ἀρκεῖ ὅτι κατέρριψα ἔξ απρόσπτου τὸν ἐωσφόρον τῆς αὐγῆς· δὲν θέλω, οὐδὲ δύναμαι νὰ σὲ κρατῶ αἰχμάλωτον. Τὸ μαντεύω, τὸ συμπεράσιν ἐκ τῶν ςερινομιῶν σου, τὸ βλέπω εὔκρινῶς· τώρα μὲ περιφρονεῖς περισσότερον, καὶ ἔχεις δικαιον νὰ μὲ περιφρονής. Δὲν ὑπάρχει τιμή, οὐδὲ ἀρετὴ, οὐδὲ αἰδὼς ἐν ἐμοί.

Εἰπούσα ταῦτα ἡ Πεπίτα, ἐρρίφθη εἰς τὰ γόνατα καὶ προσέκλινε κατόπιν, μέχρις οὐδὲν ἡγγισε διὰ τοῦ μετώπου τὸ δάπεδον τοῦ θαλάμου.

— Ο Λουδοῦτος διετήρησε τὴν αὐτὴν θέσιν, ἥν εἴχε πρίν. Οὕτως ἔμειναν ἀμφότεροι ἐπὶ τίνας στιγμᾶς ἐν ἀπέλπιδι σιγῇ.

Διὰ φωνῆς πεπνιγμένης καὶ χωρὶς νὰ ἀνεγείρῃ τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῆς γῆς ἡξεύρετον τοῦ σκότους. Ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ητο ἔζωγραφημένη ἡ φοίκη, αὐτὴ να ἀπελπισία τοῦ Ιούδα.

— Ύπαγε Λουδοῦτε, καὶ μὴ παραμένης μακρότερον, ἔξ οίκτον ἐπονειδίστου, παρὰ τὸ πλευρὸν μιᾶς ἀθλίας γυναικίδος. Θὰ ἔχω τὴν δύναμιν νὰ ὑπομείνω τὸν ςωπὸν σου, τὴν λήθην σου καὶ αὐτὴν τὴν περιφρόνησίν σου, ἥν εἴμαι τόσον ἀξιώσα. Θὰ ἡμαί πάντοτε αἰχμάλωτός σου, ἀλλὰ μακρὰν πολὺ μακρὰν ἀπὸ σου, ὅπως μὴ ἐπαναφέρω εἰς τὴν μνήμην σου τὴν ατιμίαν τῆς νυκτὸς ταύτης.

Οι λυγμοὶ ἀπέπνιξαν τὴν φωνὴν τῆς Πεπίτας, μόλις ἐτελείωσε τὰς λέξεις ταύτας.

— Ο δὸν Λουδοῦτος δὲν ἡδυνήθη ν' ἀνέξῃ ἐπὶ πλέον.

— Ήγέρθη, διηθύνθη ἐκεῖ ἔνθα εὑρίσκετο η Πεπίτα, καὶ τὴν ἀνήγειρε συνθίθων αὐτὴν ἐπὶ τῆς καρδίας του, παραμερίζων θωπευτικῶς ἀπὸ τοῦ προσώπου της τὰ ξανθὰ μαλλία, ἀτινα κατέπιπτον ἀτάκτως ἐπ' αὐτοῦ καὶ καλύπτων αὐτὴν διὰ περιπαθῶν φιλημάτων,

— Ψυχὴ μου, εἶπε τελευταῖον ὁ δὸν Λουδοῦτος, ζωὴ τῆς ψυχῆς μου, ἐνέχυρον προσφιλές τῆς καρδίας μου, φῶς τῶν ὄφαλμῶν μου, ἀνύψωσε τὸ τεταπεινωμένον μέτωπόν σου, καὶ μὴ κύπτης πλέον πρὸ ἐμοῦ. Ο ἀμαρτωλός, ὁ ἀδουλός, ὁ ἀθλίος, ὁ ἀπερθήτης καὶ γελοῖος, εἴμαι ἔγω, καὶ ὅχι σύ. Οι ἀγγελοι καὶ οἱ δαίμονες πρέπει νὰ γελάσωσιν ἔξ του μὲ ἐμέ, καὶ νὰ μὴ ἐκλάβωσι τὰς πράξεις μου, ὑπὸ σοθιράν ἐποψιν. "Ημην ἐπίπλαστος ἀγίος, ὅστις δὲν ἡδυνήθη ν' ἀντισταθῶ καὶ νὰ σὲ ἔξαγαγω τὴν ἀπάτης εὐθὺς ἔξ ἀρχῆς, ὅπως ἐπρεπε, καὶ ὅστις τώρα δὲν κατορθώνω ἐπίστης νὰ φερθῶ ὡς ιππότης, ὡς εὐγενής, ὡς ἀληθής ἐραστής, ὅστις γνωρίζει νὰ ἔκτιμῃ τὴν εῦνοιαν τῆς φίλης του. Δὲν ἡξεύρω τὶ εὔρεις ἐν ἐμοί, καὶ μὲ ἡγάπτουσες τοιούτοτρόπως.

Οὐδέποτε ἔσχον στερεάν ἀρετήν, εἰμὴ μωρολογίας καὶ σχολαστικότητας μαθητοῦ, ὅστις εἶχεν ἀναγνώσει τὰ θρησκευτικὰ βιβλία, ὡς ἀναγινώσκει τὶς μυθιστορήματα, καὶ ἔξ αὐτῶν εἶχεν ἐπινοήσει τὰς ἀνοήτους φευδολογίας του περὶ θρησκευτικῶν κατηγορίων, καὶ περὶ θεωρίων μεταφυσικῶν. Ἐὰν εἴχον σταθεράν ἀρετήν, ἐνωρίς ήθελον σὲ μεταπείσει καὶ δὲν θὰ ἀμαρτάνομεν, οὐδὲ σύ, οὐδὲ ἔγω. Η ἀληθής ἀρετὴ δὲν πίπτει τόσον εὐκόλως. Μεθ' ὅλην τὴν καλλονήν σου, μεθ' ὅλην τὴν εύφριαν σου, μεθ' ὅλον τὸν πρὸς ἐρετάσιν πράγματι ἐνάρετος, ἐὰν εἴχον σταθεράν ἀρετὴν, οὐδὲν ἔχων αἰλίσιν πράγματι ἐνάρετος, ἐὰν εἴχον ἀληθῶς κλίσιν πράγματικῶν αὐτήν. Ο παντοδύναμος Θεὸς θὰ μοὶ ἐπεμπε τὴν χάριν αὐτοῦ. Θαύμα τι, ἀναμφιθόλως, ὑπερφυσικόν τι, θὰ παρενέβαινεν, ὅπως ἀντιστῶ εἰς τὸν ἔρωτά σου. Ἀλλ' ὁ Θεὸς θὰ ἐθαυματούργει, ἐὰν ἔγω ήμην ἀξιόνων ἀντικείμενον θαυματουργίας, καὶ λόγος ἐπαρκής, ὅπως ἐκτελέσῃς αὐτήν. Πράττεις κακῶς συμβουλεύοντα με νὰ γίνων ιερεύς. Ἀναγνωρίζω τὴν ἀναξιότητα μου. Δὲν ἡτο εἰμὴ ὑπερηφάνεια, ἥτις μὲ ὥθει εἰς τοῦτο. Ἡτο κορυκή τις φιλοδοξία, ὅπως οιαδήποτε ἀλλή! Κατει τι χειρότερον: ἡτο φιλοδοξία ὑποκριτική, ιερόσυλος, σιμωνική.

— Μὴ κρίνῃς ἔκατὸν τοσοῦτον σκληρῶς, ὑπέλαβεν ἡ Πεπίτα· ἥδη ἡσυχωτέρω καὶ ὑπομειδιώσαν υπὸ τὰ δάκρυα. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ κρίνῃς ἔκατὸν τοιούτοτρόπως, οὐδὲ νὰ μὲ θεωρῇς τόσον ἀναξιών, ὅπως γείνω σύντροφός σου. Ἀλλὰ θέλω νὰ μὲ ἐκλέξῃς ἔξ ἔρωτος, ἐλευθέρως, οὐχὶ ὅπως ἐπανορθώσῃς ἐν σφάλμα, οὐδὲ διότι ἐνέπεσες εἰς παγίδα, ἥν δύνασαι νὰ ὑποπτευθῆς ὅτι ἐπιθεύλως σοὶ ἔστησα. Φύγε, ἀν δὲν μὲ ἀγαπᾷς, ἐὰν δὲν μὲ ἔκτιμᾶς. Τὰ χείλη μου δὲν θὰ ἐκφέρωσι ποτὲ παράπονον, καὶ

